

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XIII. S. Hermenegildus Martyr. Homo Sanctus in Sapientiâ manet sicut sol:
nam stultus sicut luna mutatur. Eccl. 27. v. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

ditionis. Seeus, actum de te erit. unde vides, quam longè aliter discurre te oporteat, quam soleas. tu velles minus luminis accipere, ne sentias tam acutum in tuis erroribus remorsum conscientiae; & ego tibi dico optandum multum luminis, ut hunc sentias remorsum. an putas fortassis hanc ipsam obscuritatem, quæ demum aliud non est, quam lumen rarum, lumen squallidum, exiguum esse malum? Imò demon à te aliud initio non petit, idque duplici ex capite. primò quia ille imitatur modum illorum mercatorum fallacium, qui dubium non habent de suis distrahendis mercibus adulteratis, modò possint eas vendere in tabernis obscuris. *Oculus adulteri observat caliginem.* Job 24. 7, 15. deinde quòd sciat, nihil esse pronius quam obscuritatem transire in tenebras. Cave igitur ne ames vespere mentis tuæ quasi continuam, quia vespere succedet nox.

6. Considera, quantam injuriam

omnes illi Domino faciant, qui à se repellunt, quia lux est. ob hanc ipsam causam libenter capiendus est, quia sol iste aliud quaerit, quam ut ab illis tollat remississimam, qualis est Ignorantia: *lux veni in mundum, ut omnis, qui dicit in me, in tenebris non maneat.* Ita hunc ergo quisquis amaverit, electionem non habet: quia ignorantia voluntaria non minuit, sed genuit peccatum. quæ causa est, ob quam Dominus tantopere eos reprehendit qui *dilexerunt magis tenebras, quam lucem.* reprehendit, inquam, quia dilexerunt, hoc est, voluerunt. lumen malum non est versari in tenebris, sed eas amare. & ideo dicit, contra iam esse latam sententiam. *Hoc autem iudicium.* quia ad hos conuendos non instituit novum iudicium, qui profitentur se lucis incursum, hoc ipso se reos profitentur omnium criminum, quæ ab illorum tenebris procedunt.

XIII.

S. Hermenegildus Mart yr.

Homo Sanctus in Sapientiâ manet sicut sol: nam stultus sicut luna mensatur. Eccl. 27. v. 12.

1. Considera, quòd sol stare dicatur semper fixus, *Manet*, non quia non continuò movetur (nam tantà potiùs velocitate movetur, ut unius horæ spatio plusquam unam absolvat miliarium myriadem) sed quia nihil

unquam perdit suæ claritatis, sui coloris, suæ virtutis: idem semper est, et nos non eundem semper experimur, sed varium pro diversitate distantiae. ubi Luna è contrariò minus progreditur, nec est momentum, quo

non lux ejus deficiat, vel crescat, mutationibus, nunc plena, nunc vacua, jam pallida, mox corusca. Ista igitur est precipua differentia, quae inter hominem sanctum, & stultum, hoc est, peccatorem intercedit, uterque moverur, quis dubitet? at sanctus movetur simul, & stat fixus: moverur, quia semper procedit: quo modo, de virtute in virtutem. & sic etiam semper crescit, donec peringat usque ad perfectam diem. at simul stat fixus, quia nihil unquam perdit ejus virtutis, quam obtinuit, sed illam potius corroborat, & firmat, ad imitationem veris solis justitiae, qui, ut scribitur, a primo suo diluculo crescebat, & confortabatur, at semper plenus sapientia. Luc. 2. Contra stultus moverur quocumque modo, quia nunc acquirit, mox perdit, letatur, tristatur, erigitur, deponitur, & si bonialiquid orditur, mox iterum abrumpt, uno die mille mutationibus subiectus. Quam firma adhuc est tua stabilitas in bono? Ista dos est, quae te reddit similem specioso soli justitiae, Christo JESU, qui nunquam erat a se diversus in thesauris, quibus abundabat. *Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.*

2. Considera, quam ob causam stultus tam mutabilis, sanctus tam firmus & stabilis existat. Causa est, quia sanctus est instar solis, sapientiam suam in se habet, non ab alio alio sibi similiter dicitur, cum stultus eam non habeat: *Auferetur ab impijs lux sua.* Job 38. v. 15. & ita cum hanc vult, neces-

se est ab ijs, qui habent, emendicare, uti luna a sole. & ideo juxta diversa dictamina, quae nunc ab hoc, nunc ab illo accipit, cum castus est castus, cum sordidus sordidus, cum cautus est cautus, effrons cum effrontibus, & nunquam in eodem statu permanet. Job 14. 2. quoniam non est illi propositum placere DEO, sed hominibus se conformare. O quanti refert per se ipsum cognoscere, quid fieri conveniat, ne facile a quoquam se abripi patiatur. Hoc est manere in sapientia sua, nonne vilis est animi, tam abiectione servire aliorum dictaminibus pervertis? audi, quid vel apud ipsos malos astimationem & pretium tibi faciat, Constantia tua. *Hortuerunt Persa constantiam ejus.* Judit. 16. v. 12.

5. Considera, de homine sancto dicitur: *Manet in sapientia*, non dicitur, *manet in scientia*: quia sapientia est de principijs universalibus, & finem spectat: scientia vero de principijs particularibus, & media respicit. Ideo homo sanctus in sapientia manet sicut sol, quia nunquam mutat finem: semper habet eundem: semper tendit ad DEUM: *Mihi autem adhaerere DEO bonum est.* non sic manet in scientia, quia in particularibus, quae sunt media, mutatur juxta id, quod tempus postulat, obedientia, officium, sanctitas requirit. Jam contemplationi, jam actioni insilit: nunc praecipit, nunc parat: convertatur, vel studet, plus minusve poenitentiae assumit: sed hoc ipsum est manere in sapientia, quia hoc agit, quod videt aptius ad finem pro-

propositum semper DEO suo placendi magis. Ita sol facit. cuius finis est vitam dare mundo: sed hoc non operatur eodem modo in omnibus. quia tamen in opere suo servat ordinem, id ab omnibus noscitur. Lunæ opera divinamus. sed quis assequitur?

4. Considera, cum sapiens dixisset: *Homo sanctus in sapientia sua manet sicut sol*, debuisse à contrario dicere: *nam peccator sicut luna mutatur*. Porro non dixit hoc modo, sed ait: *stultus*. & tamen quid per stultum intelligit, nisi hominem peccatorem? nec mirum: id enim idioma scripturæ proprium ejus nomen est. ac Sapiens ut plurimum haud aliter appellat. Certè sapiens stultum quàm peccatorem vocat: adeò verum est, in mundo non reperiri stultum majorem, ne petas, ut tibi referam omnes stulticias, quas committit, sunt enim totidem, quot genera peccatorum. quæ verò ejus stulticia maxima? quòd credat se esse sapientem. Ita sanè hæc est, quæ ubi aucta fuerit, curari nequit, quia tunc nec consilia admittit, nec correctiones sustinet, & stultos reputat, qui stultum esse dicunt: *sed & in via stultus ambulans, cum ipse insipiens sit, omnes stultos aestimat*. Eccl. 10. v. 3. Vides ergo peccatorem etiam pejus agere quàm lunam: nam si rectè hanc aspiciamus, ipsa deficit, non quòd per inconstantiam rejiciat lumen, quo erat plena, sed quia hoc illi admittitur: admittitur autem, cum videri possit mereri plus lucis, plus fulgoris, hoc est, cum soli maxime appropinquat. unde

si culpa cadere in Lunam posset, tunc parè & malignè luceat, tamen excusatione foret. At peccator non sic agit: ipse rejicit lumen, respuit, fuerunt rebelles luminis, pallorem, vult obfuscationem, umbras, & tenebras, quæ caput obvilant. *Dilexerunt magis tenebram quàm lucem*. & idcirco non dicitur *Luna mutatur ut stultus*, sed: *mutatur ut luna*: quia Luna, dum deficit, stulta non est, sed potius in loquendi modo infelix. Cave, ne unquam eò venias demencia, qui quietem pro sapientia repures: tunc enim foret summa stulticia. & hinc mei plenus est mundus: *stultitia per diem stulto*. Prov. 15. v. 22. Quam horrendam, videre homines, quæ de cæcitate suâ placent, triumphè tripudiant! *Expedit magis urse vorare raptis catulis, quàm fatuo consistere in stultitia suâ*. Prov. 17. v. 12.

5. Considera, quemadmodum peccator stultus vocatur, ita vice versa Sanctum dici sapientem, quia hæc vera sapientia in terrâ, attingere in cæcitatem. Dixi, attingere; quia non ingrediuntur hoc iter, sed in medio via subistunt. *manent tantisper in sapientia suâ, sed non manent sicut sol*. hoc est, constantiter usque ad finem, terra se monstris pariuntur, quæ per viam occurrunt: *Monstrorum exagitantur timore*. Sap. 17. v. 14. & ita vecordes deviant. Qui sic agit, non est sanctus, unde non dicitur: *Justus manet in sapientia sicut sol*: sed: *Sanctus*: quæ constantia, qualis est solis, quem nec

monstra morantur, ut dicitur, quæ in viâ occurrant, non est omnium. nosse vis aliquem, qui eam habuit? Est is Hermenegildus regius juvenis, cujus hodie memoria recurrit. Quot illi monstra occurrerant in viâ? opes, applausus, adulationes, voluptates, consilia pessima, peiora imperia, carceres, vineula, catenæ, secures ipsis vibratæ manibus paternis; & tamen semper stabilis nec pilum deflexit à viâ

Regiâ. Hoc est agere ad modum sapientis, seu sancti. & ideo ut animaris in bono, quod agis, non tantum pro præsidio tibi sit, sed pro Exemplo, dum ad ruborem tuum conspicias in gente mille erroribus infectâ, ejus status & profapix Juvenem tam firmum: *mansit in sapientia sua sicut sol*, ubi tu, licet procul absint ea monstra contraria, nihil solida firmitatis demonstras, sed *sicut luna mutaris.*

XIV.

Nisi quia Dominus adjuvit me, paulò minus habitasset in inferno anima mea. Pl. 93. 17.

1. Considera Infernum, de quo hîc loquitur psaltes, eundem videri, quem alibi Inferiorem appellat: *Erui spiritum meum ex inferno inferiori.* Pl. 85. v. 13. quia ut ibi ait se inde exiisse, ita idem quoque hîc memorat, dum eundem fatetur se in tali inferno versatum, sed, quæ fuit DEI gratia, non diu moratum. Unde non dicit: *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulò minus descendisset in Infernum anima mea.* dicit: *habitasset.* quo indicat, se quidem ibi fuisse, sed non diu fuisse, quia habitare potius est hominis stabiliter in loco aliquo commorantis. quis igitur est hic infernus, è quo iterum parer exitus? non potest esse infernus pœnæ, quia in istam David nunquam incidit nisi solâ cogitatione: restat ergo, ut sit infernus, qui à multis sanctorum dicitur Culpæ: & fortè appellari potest inferior respectu alterius ex hoc ipso capite, quia isto exiri potest, sed

non illo. Ceterum uterque est infernus culpæ, uterque pœnæ. Ote beatum, si probe intelligas, quàm sint invicem affines, ut tam ab uno quàm ab altero æquè caveas.

2. Considera peccatum meritò vocari Infernum, quia vilitatis est barathrum: *de profundis clamavi ad te Domine.* Pl. 128. v. 1. non credis, quàm in humili statu versetur, qui vivit in peccato: hæret in luto, hæret in limo: *Infixus est in limo profundus.* Pl. 68. v. 3. imò que madmodum infernus profundus est carcer, ita & peccatum. verum est, hunc carcerem non esse æternum, quia, ut dicebam, peccator inde potest exire, dum vita superest: sed hoc profectò est meræ gratiæ. naturâ suâ etiam ipsum est carcer æternus; quia peccator suis vitibus inde nunquam posset exire. Necessè est Divinâ manu aperiri claustra: *Educ de custodia animam meam.* Pl. 141. v. 9. ceterum

R. P. Rauli Segneri *Manna Anima.*

Bb

non